

4. Ріппа М.Б. Порівняльна характеристика світових систем пенсійного забезпечення і страхування. *Світ фінансів*. 2017. №1 (10)

5. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV / Верховна Рада України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T031058?an=1494>.

6. Соціальний захист населення України : статистичний збірник. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/15/Arch_szn_zb.htm

7. Рудик В.К. Особливості розвитку системи пенсійного страхування на сучасному етапі проведення пенсійної реформи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197263619.pdf>

Ірина ЯСІНЕЦЬКА,
доктор економічних наук, професор,
проректор з навчальної роботи
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»
Юлія ГАЙБУРА,
кандидат економічних наук, доцент кафедри
фінансів, банківської справи, страхування
та електронних платіжних систем
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Фінансова стійкість – це стан підприємства, який має можливість вільно маневрувати грошовими коштами, забезпечує безперервний процес виробництва та покриває усі витрати.

Сучасний стан української економіки є етапом різноманітних реформ в різноманітних галузях, етапом політичної та економічної кризи, нестабільністю економічних умов, що вимагає від підприємства швидко та гнучко реагувати на зміни усіх факторів, які забезпечують впровадження ефективних механізмів управління, що дозволяє підприємствам швидко та адекватно коригувати

економічну, фінансову та інвестиційну діяльність. Тому для підприємств важливим завданням є забезпечення фінансової стійкості.

Проте, незважаючи на значний вплив факторів ззовні, аспекти організації фінансової діяльності є не менш важливими. Забезпечення адекватного рівня фінансової стабільності гарантує раціональне використання ресурсного потенціалу та стабільний розвиток у майбутньому.

Забезпечення і підтримання фінансової стійкості підприємств на належному рівні у процесі суспільного відтворення у теперішній час має пріоритетний характер, що вимагає проведення її аналізу й оцінки на постійній основі [2, с. 114].

Однією із головних складових забезпечення успішного управління фінансовою стійкістю підприємства є стабільна платоспроможність і достатня частина власного капіталу у складі джерел фінансування. Це дозволить підприємству бути незалежним від негативних впливів ззовні та забезпечить незалежність від кредиторів і тим самим знизить можливий ризик банкрутства.

Саме фінансова стійкість підприємства визначає його конкурентні позиції на відповідному ринку, створює необхідні умови для інвестиційної діяльності та розвитку бізнесу на основі інновацій. При цьому варто враховувати дію внутрішніх та зовнішніх чинників, які здійснюють безпосередній та непрямий вплив на фінансову стійкість підприємства. Зовнішні чинники, які необхідно враховувати для забезпечення стабільного фінансового стану підприємства включають макроекономічні, галузеві, правові та інші групи чинників, на які підприємство не має можливості впливати. Правові фактори – це передусім законодавчі зміни, зміни нормативів, які регулюють діяльність підприємств, макроекономічні фактори впливають на фінансову стійкість підприємства у зв'язку зі зміною наступних параметрів: темпи економічного зростання, рівень інфляції, рівень платоспроможності населення, структурні зміни, кон'юнктура відповідного ринку, зміна споживчих переваг тощо. На внутрішні чинники, які забезпечують фінансову стійкість, підприємство може вплинути, до них належать, наприклад, організаційна структура та структура управління,

характер інвестиційної політики, ступінь поширеності інновацій, рівень підготовки персоналу, рівень розвитку та тип організаційної культури підприємства. Внутрішні фактори характеризують внутрішні можливості підприємства протистояти негативному впливу зовнішніх загроз та використовувати внутрішні можливості для ефективного розвитку, в тому числі і за рахунок широкого використання інновацій. Таким чином, фінансово стійким доцільно вважати таке підприємство, яке за рахунок власних коштів покриває кошти, вкладені в активи, не допускає невиправданої кредиторської і дебіторської заборгованості, і здатне вчасно розрахуватися за своїми зобов'язаннями [3].

Для відновлення фінансової стійкості доцільно припинити випуск продукції з низькою рентабельністю; реструктуризувати кредиторську заборгованість (розстрочка, продаж, обмін); знизити інвестиційну активність підприємства; оптимізувати цінову політику, знизити собівартість продукції, що випускається; актуалізувати політику щодо виплати дивідендів, адекватної кризового фінансового розвитку, з метою збільшення чистого прибутку, що спрямовується на виробничий розвиток; відмовитись від соціальних програм, що фінансуються за рахунок прибутку.

До заходів щодо відновлення фінансової стійкості варто віднести також можливість конвертації боргів в статутний капітал, яка може бути здійснена за допомогою розширення статутного фонду та через поступку власниками підприємства частини своєї частки (пакета акцій); прискорення оборотності поточних активів; використання ефективних видів матеріальних ресурсів з метою зниження собівартості продукції, що випускається; впровадження нових технологій виробництва рентабельного конкурентоспроможного продукту; залучення інструментів фондового ринку для підвищення доходів від позареалізаційної діяльності [4, с. 245, 246]. Отже, основною умовою забезпечення фінансової стійкості підприємства є формування достатніх обсягів коштів, які дають змогу в повному обсязі виконати свої зобов'язання перед бюджетом, розрахуватися з працівниками, кредиторами, постачальниками.

Іншими словами, підприємство буде фінансово стійким, якщо величина його вхідних грошових потоків від операційної діяльності перевищуватиме вихідні.

В умовах складної фінансово-економічної ситуації в Україні, яка пов'язана з зовнішніми глобальними проблемами та внутрішньою складною соціально-економічною ситуацією, підприємствам необхідно вжити усіх можливих заходів щодо стабілізації фінансово-господарської діяльності. А саме: проводити постійний моніторинг та оперативний аналіз показників фінансового стану підприємства з урахуванням галузевих особливостей; удосконалити та стабілізувати фінансове та податкове законодавство; надати можливість використання пільгових кредитів для підприємств агропромислового сектору; удосконалювати інформаційно-методичне забезпечення аналізу та форми фінансової звітності, що дозволить підвищити аналітичні можливості та реальність оцінки майна; адаптувати закордонні методики аналізу фінансового стану до практики господарювання суб'єктів національного господарства [1, с. 66].

Список використаних джерел

1. Борецька Н.П., Міщенко К.В. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 20. С. 63–66.
2. Бугай В.З., Резанов Е.О. Основні напрями збереження фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. *Економічний простір*. 2019. № 142. С. 112–122.
3. Левкович О. В., Калашнікова Ю. М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8776> (дата звернення: 23.10.2022).
4. Яворський А.А. Управління фінансовим станом підприємства в кризових умовах. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск 6. С. 242–248.